

Olewik

ilmub 2 korda
nädalis.

iga teisispõlne
ja reede hommikul

24. aastakäik. 23. detsembril, 1905. № 98.

Teelamise hind:

Aastas postita	2 r. 50 k.	—	postiga	3 r.	—	k.
1/3	"	1,, 25	"	"	1,, 70	"
1/4	"	65	"	"	85	"
kuus	"	25	"	"	30	"

Üksik nummer 3 kop.

Kuulutuste hind:

Peletrea ruum¹⁵ kop.
Aadressi muutmise korral on 10 kop. maksta
ja endine aadress üles anda.

Toimetuse ja talituse aadress: Ojupõu, Anpa.
Olewik. Kastania uul. Nr. 59.

Sõna

on w ä g e w uue aja s ò j a r i i s t, isearanis trü-
ktud sõna, kui ta ajalehete lauba iga ilma-
laa re poole laiat läheb ja pea ühel ajal tuhan-
dete lugejate juurde ulatab, olgu need ka sabandeb
ja tuhanded wesiad üksteistest laugel. Terwes Wene-
riigis ei saanud w a b a sõna kuni 1905. aasta
17. oktobrit tarwitada. W a s i k u l t wõis ainult
jeda rääkida ka kirjutada ning trükitis awalbada, mille
awaldamisest wõ t m u m e h e b e n e f e l e f a h-
j u l i k u l s ei püdanud. Ka lonja wale ja tar-
juwa ülelohtu wastu ei saanud ühes astuda, kui
waletojad ja ülelohtu-tarwitajad wõtmumeekest ring-
konnast päri olid wõ t n e n d e k a t t e a l l i seiswad.
Rahwa rajuimiseft ja wälja-turnamiseft, wõtmumeekest
wägimallast, priiskamisest ja lõwatumast elust ei
saanud sonagi awalbada, sest walituse poolt olid wad
ametitud, lebas isenortieks nimetatate, walmawa
pandub, kes iga sõna, mis wõ t m u m e e s t e
m e e l e j ä r e l e ei o l n u d, enne kirjatöö
trüktandimisest m a h a kustatastiwad. Kes nende seelu
wõstü tegid, need langesiwad nagu kurtajetjad
suure karistuse alla, kui nad ka ainult t õ t t a w a l-
dastiwad ja jeda ka põhjendastiwad. Biskiteeliks nime-
tatate neid ametnikka kirjatööde lohtisajateks. Nad
olid wad rohkem kui jeda, utad olid wad kirjanikkude
wälja-turnajad, tuumakamate kirjatööde surm. Kui
palju pidi kirjanik waeuwa nägema, enne kui ta luge-
jale mõnd mõtet, mis isenortie meeleft lahtlane näi-
tas, mksandugi awalbada wõis. See oli alandaw,
oli walmilme o r j a p õ l l. Mõhjonid pidid wad selle
all kannatama, mis inimese auu wastane ja milleft
ainult wähestele laju.

Waba sõna tarwitamisele murti wiimaks wägiste.
Kui palju on kirjanikul ja ajakirjanikul nüüd
lugejatele ütelda! Kes wäljamaale saanud ja Wene-
maal teelatud raamatud ja ajalehti lugenud ei
ole, nendele awaneb nüüd mitmes riigis nagu uus
ilm. Nad õpidwad aru saama, mis wägewaks pe-

tud Weneuua wälteftest Jaapanist alla jäi, mi-
riigis, kus riigipea Jumala armust deldi walitsetwat,
tähtis osa rahwast peaeagu aasta otla nägib, uti et
mõnes kohas elanikud söögipuudusel nagu mets-
loomad talwe-utud peawad magama juu. juu.

Et kõigest sellest, mis äritähitjal w a b a d u s e-
l i i k u m i e l s ünnib, a r u s a a b a, on tarwis
hoolega lugeda. Ajaleht on wõrdlemisist kõige-obawam
lugemise-materjal. Kes ajalehte äkkinda tellida
ei jõua, see tekkigu ta oma-mõtteliste naabritega
kõtku. Sel teel on ajaleht küll pea igaülele kättesaadaw.

Ajaleht on sagebaste ühe teemärgi poole püü-
gate sabandete inimeste töö wiili, milleft paljud tu-
handed ühel ajal oja wõtawad. Tähtsad mõtted ja
hõwitawad sündmused saawad ajalehe laudu kõige-
hulgemine tutuawaks. Mis, näituseks, täna Tartus
sünnib, jeda wõidwad ajalehe lugejad ka Siberis ja
Amerikas lihtisele aja järele pikalt ja laialt teada.

Nagu ajalehed onta wälteft k u j u poolest
lahtu läherad, mi ka siiu ja püüdumiste
poolest. Üks oja lehti on r a h w a e e s t f e i s-
j a n d. rahwa rajude kallisejad, kuna teised lehed
rahwa rajuute meelestid on, kes walgujete ja
wabadusele püüdwat rahwast sejuutikliste konide
abil tagasi hoitba ja ekkstele püüawad wabada. Kui
mõne ajalehe poole h o i b a j a t e ja t a w a e n-
l a s t e otust terelise tähele panda, siis wõib ta
eemalsetisja saunis digesti otustada, kuhu poole lehti
püüab. Rahwa tödwaamast elamad h e r r a s m e-
h e s ja nende sõbrad toetamad ja soowitamad ni-
suguseid lehti, kes a w a s i k u l t wõi mõne k a t t e
a l l i h a n d a t e k a j u t s t õ d a m a d, kuna h e r r a s m e-
h e d rahwalehti lahtlustawad, taga k u j a w a d ja oma k a-
suatustel neid lugeba ei luda.

Tartus kaks forda nädalis ilmuv
r a h w a l e h t „Olewik“ on mõisnikkude, tagurkiste
hingekarjaste ja nende sõpruskonna a m m u a e g n e
wiha alune, lebas kõigi abindubega jurmale
sulgutada on püüdnud. Et rahwaleht „Olewik“ mingi-
suguste herraste sõprust ei ole jallitud ega otstnud,
siis on nende w a e n f o g u n i arusaadaw; teistte ei
wõi see p o l i i t i k a - l e h e juures olla.

Kas rahu maa peal?

Jaapanis on umbes 70-tuhat Wene sõjavangi, kes igatsulega seda väema ootavad, mil nad oma kodumaa ja omaisid jälle näevad. Tähtis osa nendest vangidist on mangis lugema ja kirjutama õppinud, on timestulega näinud, kuidas võerasi rahvusest haritud paganad oma teaduse Kristuse ligimeerastustuse õpetusele ligemale jõuavad kui kristitased ja suguvõinad. Need vangid teavad nüüd oma silmaga nägemise järele, kuidas Jaapani sõjaväel oma füüsilistega priitajal vennaolukust ümber läbi ja mil põhjustel lihtsoltat nii heameelega raskust täidab. Võerlil ja pealegi wangis on meie mehed ühe aasta sees rohkem õppinud kui see nendel kodus terise rea aastate jooksul võimalik oli; aga ei nad elinõuga oma heasõrvaruimise järele naista ei saa, ei nad omastele täitsa lahust peavad elama, siis tunnevad nad endid igatõdes wangid olema, mis neid koormana raskub. Igatsus kodumaa ja omaisete järele on piin, mille all tuurra hult inimest väga kannatab, kui elutingimised muuda ja head on. Ja need sõjavangid ei tea, millal ja mis sugustel tingimistel see piin lõpeb. Vabadus-rahv need 70-tuhat meest ja nende omasteid tunda ei või. Kas sõjavangid, mis weringuluse ja kausje harjumise läbi teinud, wadajadki tahti on rebitud, jaei ei suuda loomulikult inimese juures mitte midagi asti tekketabi tõusnud walu tunnemada.

Siberis ja Mandchurias muld-omades wae olewad sajadtuhanded Wene riigi kodanikud. Nad otiwad itamaa-kaitsejad, mis on nad keel nüüd? Nad on kodumaale küll ligemal kui sõjavangid, aga nende häda on siiski suurem kui wilmastel. Põlutsi lootsiwad nad kodus olla, aga nüüd ei ole nad kodu poote weel teelgi ja teadmata on, millal nad itamaa pealewad ja kes neist siis weel elus on. Kuna enim Jaapani päis ja mõel nende ridaist harwendas ja häwitias, siis

on nüüd mäsjutull seda toimetamaas kui need sõnuned, mis endi-licil sõjaväajati sira ulatawad, õiged on, siis on wend wenda topmas, kui üks nendest walitsuse lastu täida ja teime sellele wastu hatfah. Need mehed teawad, kuidas neid kodus oodeta'se, kumas nende personaad nende säewarte romanu oma ülespoamises tarwitawad, kuidas ilma nendeta nägitalle ja kilmetatate. aga nad ei saa appi tulla; neid ei tröösti seegi mõte, nagu sõjaajal, ei nende wõerlil-olekul tarwis on. Mis wõidab Wenemaa jelle läbi, ei ta elujõnnillemate poegabe terwis wilekates muld-omades, mis praeguse aja inimelise elamiselis tõdmata, ära rittatse? Ta ei wõida mitte midagi, waid kaotab, ja seba seipäraft, ei walitsusel sõjawäe rutemine tagastoomisels kas raha puudub wõi ei sõjelt koku-utiejate läbi walitsusele wastuak-kanise tuuracemist kardetate. Ribi- pitamine oleks nende sõjameeste ning nende perekondade rahust raatime. Kas paljude inimeste suuh wõib nüüd kuida, ei nad endisel wiisil uskumise-wõimalusegi ära kaotand. See seletus annab kannatajate hädaft seige tunnistuse. Kõik leineld alused on wankumas ja see ei ole mitte rahumärk.

Ja terwes ilmatuus Wene riigis on wõitlus riigirahwa ja wana wõitluse-orra wastu käimas. Nii latalist sarnast wõitlust ei ole ita weel näinudki. Ta on nii tuurapäaline, et temast terwe ilmale uue aja-ärju algust ette kuluutatakse. Kuna wana almel seiwates riitides rahwast enamiste walitjate jona tuuleb, läbi uue ainjele seatud riitides walitsus rahwa tahtmise järele, wähemalt itama-ritjaks. Neil on uus wana ajelele astumaks, mis elu ja surma peale wõitluse päewakorraale on toonud. See on äraadmata, nagu tormid wewabel ja sügjel. Ülhel pool on kõik Wene riigi rahwad, nõnda siis miljond, teisel pool sajadtuhanded walitsuse-ameinikud, kes ta sõjawäele sõjavangid, ja wana riigitorra anustajad — tagurins mitmed tuju. Et rahwal sõjariistad enamiste paundwad ja neta ka õieti tarwitada ei ojata, siis on sõjavägi sõjaristatõega

lokkupõrkamisel enamiste wõedus-andew.

Nagu endistel aegadel ust perekondadesse waenu wiis, nii teeb seda praegu wõitlus poliitiliste wadabuste päraft. Oma warandus-lise seisuorra ja waimlike arusaamise järele langewad ta ühe perekonna liimend mitte-ise laagrisse, mille juures nende wägel igitiuga lokkupõrkamist tuleb. Üks isa, kelle pojad wadabuse-wõitluseft tegewalt oja wõtawad, mille juures üks nendest wangi langend, nutnud walju healega oma „hukka-läinu“ laste üle. Ita, kui wanast kinnihõitja, ei saa oma laste pühetest arugi. Mitte südameh-eal ja mõistat ei ole niingulise ita juures juhtis, waid wana harjumine, olgu see siis hea wõi halb. Poliitika-käsimuste tahtumincwast seisuõhast harutamine ja ühe wõi teise erakonna poole hoidmine sünnitab ka ammu-aegete sõ- rade wäikle ülelaamata lõpe. Sõ- wanga tuntakse seoa, aga parata ei wõi midagi.

Wes hiljuti kaljukindel näitas, on nüüd põhjani wankumas ja ta wõib oma langemisel lugemata hulgaft oma alla mätta. Täname wõitja ei wõi mitte teada, kas ta homme, ühehomme jälle kaotaja ei ole, sest nende wapanõuste juures, mis Wenemaa nüüd läbi teeb, ei ole millegi peale wõimalik kindlasti toetada. Üle terwe riigi ei ole me rahw ühegi elanikude-itiigi juures. Üled on muris tõe- ja itewapuu-õuse päraft, teised kardawad oma waranduse ja seitse elinorra kaotamist, kuna paljude meeli wõitluse- fält hirmule ajab. Kuna endistel aegadel wähemalt riifad inimelised rahus puuajit wõiswad pidada, ei ole ta nendel nüüd selleks asja. Rahvapaberite hindade langemine wä- hendab nende warandust tähtjalt, kuna pankade kindlusteta seisuõrd terwe waranduse kaotamist fartma paneb. Kes oma warandust wälja- maale wita ei saa, nendele teeb juba ta walitsemine muret.

Tõditled ja tõdandjad on üks- teilega nüüd alatafa wõitluses. Wida- wõhert wimaged meie juures sellega harjunud, seda tülita- mad on nendele tõditsele nõudmi-

fed. Need, kes ennem oma pea järele käsitlud, on nüüd sunnitud ta tõdikele soovide peale rõhku panema. Sellel läbi vähenes hõlmetel ja tõusevad tulud. Kes nii kuulal jalal ei ole, et ta mõni aeg lahjuga lõdvestada võis, see näeb oma iseseisvuse kadumist iga päevaga liginemat. Wabrikand ei saa toorest materjast, maast ja in. ja kaupusest b kaupasi wäljamaade pealegu enam sugugi wõlgu, kuna nad wõlgast wõnamist tulema peavad. See ajab nad kitskusele, millest lagenduste pealemist-tee ei olegi. Suured warandused lähevad nende omanikkudele kaduma, kui korda ei lähe sularaaga saada.

Meie tobumaa ühe aja looja on sõjaseadus maksmas, sõjaseadus, mis kobaltised wabadused täiesti vormale heidab, läbikäämitis takistab harilikud seadused maksuolukats-tee ja ärsitute ärsitute tabumise läbiwõimisele kõige-laitema tee amob. Sõit küll sõit ühistonnad ja rahwakoogud, kes sõjaseaduse kohta aga oma arwamist awaldanud, ta w a s i u heelt tõstiwad, siiski panbi ta maksma. Kõbumaa elanikkudele, kes mitte ülemate tõksu oma e juht-ndõrriks ei wõta, waid oma aru-foamiste järele käimist digemaks peawad, on nüüd wangitaja ntfed päranõ awatud ja surm wahis nende wõiburõõmsalt wastu. Need wõistika wan id, kes rahwa taht-mina ja teistri käskuri paari kuu eest wabaõstafiwad, on wist suurelt joalt jälle kinni, kui nad mitte põgenenud, teotufohasti kaugele elama saadud wõi langenud ei ole. Wande- nabele wangidele on palju uusi juurde tulnud. Wangidel on perekonnad, kes meelearahettimisele ma- ha jäänud. Kui palju emast paneks oma lapse parema meelega hauda, kui et nad neid wangirahnu fanda- mas ja kamaatamas mõtlewad. Ja wangid ifte kannatawad kõige rõhkem selle mõtte juures, et nende läbi wõitlejate ridaft on harwenbatud.

Mis on nüügnufe seijutorra loom- nud, mis terwes riigis peaeugu sellelele raha ei anna, ja sellele wõi midagi on teha tarwis? Kõigepealt olegu tähendatud, et rist- loõdud Rahumõrstele, selle sünni- paewa meie pühitseme, wendade wene walmistis tarwis ei ole. Need,

kes seda teiwad, on Tema õpetusele oma siibame mõrad.

Kui meie õlmapitkuse enesete nii kõrge seijutoga omandame, et me ifte wõitluseft enam aja ei wõta, siis ndeme, et me õieti õhkti õkskut intuseft selle häda ja wiletsuse ning rahupuhuse juures süüdistada ei wõi. Meie ees on arajäämata wõitlus wana ja uue wahel, mida minewil annu ette walmistama on hafanud. Wana, millest paljud weel sinni hõlawad, on oma wana- duse läbi nagu pühaks saanud, aga et ta uuele takistuseft teel ees on, siis atub wiimane kõige jõuga ta sõwale-toimetamise kallate. Sellele wana laulil ja sellepärast ta ar- mas on, need kaitsewad teha igu- gusest abinõudega. Nad ei küsi mitte, kas need wõitluse-abinõud auuab wõi auutud, kas nad rist- timestele ja tahkennendal aasta- lajal weel lubatud on. Nende mee- left on see abinõu kõige parem, mis wõidule wõib. Wana kaitsejate mee- left on uue tungimist nõudjatel üte- kohus ja nad wõitlawad neid, ja waen- laste wihkamisel ei tunta harilikult õrti, teerandis kui wõitawat ta tarwis on tarta. Selle järele, mis juugufed wõitluse-abinõud wana kaitsejad tarwitawad, kujuned ka uue nõudjate mõitluse-wits.

On wõistis üksteisele ja ta luge- jatele häid pihti soovida. See on ilus tõmbe, aga praegu tõrgub uu- luga tegelemist. Malle nätab praegu heade pühade soowimine nitfama, nagu soowiks mõi matu- letoleja leinatjatele õnne. Mille lä- bi wõitwad rõhuma sõjaseaduse all olewal tobumaal pühad head olla? Kui ta leha tõmme wõist eht pühak, waim ei keta nüüd raqu, kus õig- la-wõitlus käitmas. Ühe õht poole püüdmine on koguni wõerand intne- ji üksteiselega taola tndoma õpetu- mid ja ütime häda õgistab.

Lastele ei makfa pühade üle rõõmustamist teelda, sest need oota- wad nende oma aja hädad, ja lapseõitwes tuntud rõõm attab nende fandmistest tarastada. Meie ifte mõtelgem aga Jaapanis elawa- te sõjawangide, endiseft sõjawäljal wõitjate, wangikodade - raitjate, sõduta põgenelate ja sõitgi farnaste õnnetumate peate. Nad on meie wõimad, kui meie neid ta et tunne,

nad on ka meie eest kannatamas; seiuftaua kui nemad wõemas ja oma perekondadele tagasti antud ei ole, ei tohi ta meie harilis pühade- rõõmu maitsta.

Minewal aastal seda aegu lan- ges Port-Artur, millest tõendati, et teha milgi tingimisel ära ei an- ta. Meie sõit teame nüüd, mil põhjustel ta langes. Langegu pea ta need kantsid, mis meid uue aja intusele wõarilistest rabust lahuta- wad. Sentie haumarahu taganemi- se eest oleme pea lahutawa aastale suurt tänu wõlgu. Wõodane, et ka meil tulewal aastal teha aegu wõimalist on siidameft hõjstata: Ma- hu maa peal: Tehtem selle soomil täidesaatmistest igauks jõudumõõda tööd!

Mõtted pühadele.

Kaugele lõunapoolle kannab meid suulekõn, ühe Siwanoni lumiste latwade Peleleheni legendifule wa- stawad meie waimustlud.

Karjate koopas tõimes on fandi- nud lapine, käftõõstie Joopepi poeg, tulewane „terjusie progwet,“ nagu pärast Rooma „paremad“ ütleftwad.

Tõesti, „peawarjuta rändaja“ oli Jeelus Naatsareetit. Waesed Galilea lalamehed, tõlnerid, lange- nud naisterahwad ja teised „pare- mast“ jeltstõnnast wäljalähtud inimised õitwad tema ehtimesel jarel- tajad. Waras oli tema lasta- hõtdjaks (Zunbafek üteldafse eman- aceliimis — „jelt tema oli waras“). Rahwa „huffamine mis eest hõd- jad“ laistõwad ta surma mõista, wale põhjal. Araandmise läbi jaa- di ta kinni.

Kristus oli oma aja ümberlää- taja, jelt tema wenduse-õpetus ei fällinud orjapdamist; ja oli kom- unustilane — lugege Maania ja Sahwitra lugu waranduse tõtkbe päralt olemitest; tema õpetas, et endieft jumalad tühtjed on. Tema jarelkõidajad ei tunnistanud jumaba- tud Rooma feistrite wõimni maks- waks — ükste intmene ei pidanud teistef juurem olema; jada pidi Kristuse jarelkõitjatele pätt olema.

Kõik suurijugu Rooma ilm tõu- sis „terjusie õpetuse“ wastu illes. Rooma kirjanikud „tunnistafiwad

Dpetuse määratseteks, põhjata lollu-
seteks. Rooma keisrid lastivad
„tahjulist dpetuse“ poolehoidjaid
lugemata arvul surmata. Eliski
oleme meie ristiniimesed!

Waabate, Lugejad, ligi 2000
aastat ebafoople meie ajaste. Teie
filmade ees on jalle „ümberlõikajad.“
kes eraanandusi maksavaks et tunnista,
kes wendub taga ajawad, kes
senini maksitud waltisusi ei taha,
kes sõja wastu on jne. „Hulkaused“
ja „pallastajad“ on jälle päewa-
korral, nad tahawad täieduguskisteks,
wababeks inimesteks saada. Rõnda-
nimetatud, forralised, auusad ja pare-
mad“ inimesed tunnustawad nad jällegi
„tahjulisteks.“ nende dpetus ülei-
datse lollus olema, tema järele käijad
on elatiseid wangiõhobade-elantud,
nad surewad hulgana oma aate
eest.

Ma näpetaan. Lugejad, mõtelge ise
sügawamalt selle üle järele, mille
peate ma sin tähendama. Eadise
ümberlõikaja proegutele jõreikajaja
on nute ümberlõikajate wastu tuli-
waenulised. Kas aga ei etji nad ni-
sama, nagu roomlased? — n.—

Teised lehed.

Wene leht „Slowo.“ kes ise oma
rahwuslike salimatusi ja „para-
juslase“ poolest tuntud on, loeb
oma 330. numbris parajuslastele
epistlit.

Rahwusloomijad Wenemaa elantud
wõda revolutsionist mõndagi dpetu-
da, seletab ta. Rahulise edenemise
eratanand on nõuus endid „para-
jusmelseteks“ nimetama. Sellele
wäärusel on oma haawaw tülg ja
tuletad ewangeeliumi ütelist „leige-
test“ meelde.

„Parajus“ ei ole praegu ajako-
hane; need eratanand, selle teesle
ta peitab, teba ta oma surmatoh-
watu kumaga üle wärwib, need on
oma tahjusle taotamiste mõdistetud.
Kui ole riigis rahuliste oma har-
junud kallaste wahel woolab, siis
on kõlti abel isaleks tegew sekkus
(воспедательности), kes wõimetu
on waimustusi tundma, kes kõge-
pealt oma isiklist rahu kalliks peab,
selleks hoormaks, mis riigitaewa
tasakaalus hoiab; kuid ajajärbudel,
nagu meie praegu üht üle elame,
jaanwad otjustawa tähenduse isitud

ja hulgab, kes ütelba julgewad:
„minu tahtmine sündigu.“

„Revolutsionärid on suurepära-
lise tooli läbi teinud, mis nende
sõudu kümnetordjeks teeb. Kõiki
nend kirjutusi ja raamatuid lugedes,
milles hiljutisi „põrandalausti“ Wenemaa
kirjutataste, peab tahtmata
teba ääretu olawusi ja wastupidaw-
wust imestama, mida see Wenemaa
wõimastel aastakümnetel ilmutanud.
Dr. Wollenstein, kes 12 aastat
Schlisselburg kindluses mödda
saatnud, jutustab sellest wõtlusest,
mida wangikoja müüride wahel
„elawal surub“ sõigenägewama
administratsiooniga, teba kõrgem wal-
litus täiesti usaldas, pidawad.
Et digu! saada wälja jalutama
minna, nälgitastwad inimesed endid
näpalkite kausa. Iks wang nälgis 30
päewa ja hakkas alles siis sööma,
kui ta juba minestusele lauges.

Kui nad ühe wälsele digue, na-
gu üks tund aega päemas wangi-
koja dres jalutada, täte olwad
jaanud, seati filmapilt teie eesmär-
dite ja wõeti tema tätenõutamine
mõistamise-wääril ühel meel elte.
Wõtlus digue eest läbi ühe piitu
wälja wahtida kesiks umbes kaks
aastat ja ärawõttatud ülemus an-
dis lõpels järele. Alma mingi
litalbusega wõib ütelba: wangikoja,
kongid ja äranaamiste-lohab olwad
suurepäralisteks toolideks nende
mõistuse ja iseloomu omaduste
kaswalamise tarwis, mis meid näid
revolutsionist juhtide juures imes-
tama paneb. Nette inimestele wõib
toite muud ette heita, kuid mitte
argpõhjust ja mehishajepuudust. Nen-
de ettemõtete tordamineku saladus
on lihtne — nemad tegiwad poiti-
tillise riigi ülendas oma isiklikest
astats. Igauks meist wõib täde-
lepanemise-wääril aqarust awalbada,
kui asti isikliste wõli meile ligidate
inimeste kasundes puutub. Kõtiuge
mõttes teba agornsi ühiselulise
tädsse paigutada ja tette saab teba-
maid selgeteks, et mitase kõge peate
walmaks olewa isitu ühendatud
jõudu imet wõiwad teba...

„Glaw tegu on igasti loogikast
mõjutum, ni filmarahwawalt dige
see ta on. See on ülelõidjeks kind-
laks arwamisteks jaanud, teba toen-
dasti igat wiisi, et sõjariisus mäis
tädesti wõimata on kut sõjawõigi

rahwa poolt ei ole, et nullifawallde
wõtluste aeg tagaõitulemata möd-
da on, kuid rewolutsionärid wõiri-
wada ja tegiwad otse Wenemaa
sädameks nullifawallde ütels ja wõit-
lewad nende tagant waltisusele
truisjäänud sõjawärga.

Kõige tahtmisteõuuga inimesed,
teba selge, suur mõte (aade) wai-
muskab, wiskawad sõna „wõimata“
igaweseks oma sõnaraamatust wälja
ja ajalugu näitab, et nendel digus
on. Et ole midagi lihtsam, kui
wõitlusel eemale hoida, wäljamaale
põgeneda wõli ennasti oma isiklike
asjaajamise kiskaste piirõnda tagasi
tõmmata, nagu tigu oma karbisõse
ja oodata, kuni tona, mis oodatama
iretegeja sõna kuulab, waltis. See
on tähelepanemise-wääril, et Wenemaa
hulk, rihmaks, alati suurt oja
on mänginud, kuid neisse on liudel
ust alate jäänud, et asja löwy wõi-
maks iska ühe inimese wõimus tei-
sab. Revolutsioniline Wenemaa
on selle lapkita usja ära wõinud;
selle haabale wõga hästi aru, et
tubat wõli kummekubat wälsest ni-
mest, kes midagi kindlaste teoks
peamab, oma tahtmist ühetsk ühen-
dates rõhlem ära teba wõiwad, kui
üks wõgimees, kes wahesti hoopis
tulemata jääb.

Tegu awateleks iska järeletemi-
selle. Teba hakkajad inimesed, kes
selleks mülla i julged on, et kõidde
nähes hulka kas wõli meeletuid
teguisi toime panda, leiwad ühan-
dew järeleikajad ja järeleegijad;
tuhandete järele wõiwad aga nil-
jõud minna. Kõlajad olwad ü
loht-nihelidid kes nagu katuseit wee-
rew lumetüst kaswawad ja selle
wastu toit kõgepuhama witaakõhtu
tuleritad ja wangikõngid wõimeturid
olwad. Nels digem ütelda, et
just need tuleritad, mislede ümber
tuhandew waatajad seiwad, wõisi-
seismata laht-nõude kaswawitele
kasta alatawad, jett ühe äräpõleta-
tud ofrmele ümms kumac.“

„Slowo“ kirjakõõ kirjutaja tähendab
jelle peale, et sõnadega wõimata
on teadagi leiget palamaks ajada.
Ta juhib kellepärast tähelepanemise
ainult selle ümberlõikantawa ideesja
peale, et r a h w u s i n e W e n e m a a
a k a t e l w i m a m e l a a s t a l m e t e
n i m e t a m i s e w ä ä r i o f a n i m g u e
u s u g a i n m e s t t ö ä l e p o l e j a a n u d ,

nagu rewo lutfionitfel Wel-
ema alla juba turbande on. Sel-
les olla hädaohi.

Sotsialdemokraatlaste hääliwad :
„Ähine!“ ja tüütawad kalla rüppe
panemata. Meie (rahmuslaste)
hääliame ka ühinege; kuid ei tee
peaegu midagi. Ta wõib lõpetas
rahmuslaste arg-pakkumise kätte.

„Kardab ju ainult see, kes ei
armasta ega üh. Wõitlus la-
guet ikka laemale, ta on alles ees.
Kui meie ikka ainult waltlust ot-
stame, ainult teada ühime ja temalt
peastmist ootame, siis on ajalugu
oma otse juba teinud.“

Wäljamaa.

Saksamaal

fofialdemokraatlaste walmitawad
ülefaaksamaalife meeleawalduse wastu
haleidiguse heaks. Lugemata lend-
lehti laotatawat laiale. Meeleawal-
dust tabetasse 3. wõi 8. jaanuaril
toime panda. Ka üleüldise firetatle
kõutuse eest kantakse hoolt. Njegi
nõndanimetatud tödliste aristokraa-
tia, ametiühisuste liikmete olejad
tödlistel, kelle elujärg teistega wõr-
reides parem on, kas sellepärast
wanade olude wastu enam leplik-
mab, olla selle mõtte poole löönud.

— Saksja-Afrika ajumale on
päriselamitkude määs uue hoopu
lahi peafenuid.

Prantsufemaal

tulawad 18. jaanuaril (uue kal-
järele) presdendi walimised. Vou-
bet ei seabi enam oma kandidatuuri
üle. Taguraste kandidabiis on
faabikuteogu president Doumer,
pahema tiima meestel senai pres-
denti Fallières. Radikaalid ja so-
fialistid tahaks presdendibits hea-
meelega Brisson'i wõi Bourgeois'i,
kuid läbitukumise kartusel annawad
nad wist heale Fallières'ele.

— 29. detsembril hakati Pariisi koh-
tus sõjawäe wastaste professi
harutama. Süüdistati 28 inimest
tapmistele ja wastuhakkamistele kutsu-
mistes. Süüdistus põhjenes kahe
kultutuse-ledge peal. Ühes on järg-

mine loht: „Soldatid! kui teil
teie wendade peale lasta kätastle,
siis ärge wistmitagi, kuuige sõna,
laste, kuid mitte oma seltsimeeste
peale. Laste galunitaga ehitub
joonute pe le kes teile jurnasi
käs'u anda julgewad.“

Teie lehe peal seibab: „Kui teid
piiri peale faadetakse kapitalistid
kattfema, siis ärge minge. Jga
sõda on furitegu. Sõjawäe kofu-
kufumise peale wasti te määsu ja
firetliga.“

Tunnistaja Lafarges seletas, et
ohwitler, kes rahwa peale lasta
käse, wäljaspool faaduseid on.
Sellepärast on seltsimehed üleimate
wastu protekteerinud, kes hulga
peale lafamad. Sotsialistiline era-
fond on peale selle niisugune partei,
kes sõda wastu seibab. Tema on
sellenärasit ülestatusega nõuus.

„Mahwafaaofit Allah arwas: Jät-
tu oh oitferid rahwa peale lastmine
järele, siis ei tule niisuguseid föne-
rd ette.“

Reisikiri Jaawa mägedelt.

A. Saal.

Naagu juba eespool tähenda-
fin, on Guntur oma wiimafel laas-
tamisel ühe ofa oma naabrimäde-
dest pea puutumata jätnud. Tema
lõhkumise jõudu on fin küll ka
määrgata: siigawad furistikud on
mää määstiwede siise kistud, wersta
fõrgused tornid wiltu lütatud, aga
kuju laawajõed enam ei puutunud,
seal on endine mets weel seisma
jäänud, eht pakiint peal-fadanud
laawaforra'at uuesti wälja kas wanud.
See mets kistus mind enese pose.
Eitets kõrwetaw parte juba hunds-
warju otifima, teisteks aga plikinet-
ja nõidus ja lootus, selle warjul
fusajit walitewat hallikat leida, et
jõuru kistutada, mis juba päris
dõrupiinatks oli jaanud. Tähi
lootus, aga mis ei looda hing kof
hädaš ära! Ka selle reisi raskised
on kirjeldamata. Mõtelge ainult
põlismetia peale järjul mäe kalbal
fõlge selle lõhestikkude ja furistik-
fudooq, umbes 2/3 terwest mäeteest!
Jagatool peisoma lahine kwiiprägi,
mida Guntur oma tege wuse ajal
terwe umbruse üle on faatnud.
All põhjata siigawusef kofitjed mäe-

jõede, aga juurdefaamine on wõi-
mata. Muidu ei kufiti weelitfa ega
kafteplista. Mafatulef on rohkem
lohitamine kui astumine. Lõhtine
kustipura warub ühes, nii et mehine
laba järele jääb ja wististe weel
konnaks ajaks tunnistajaks jääb, et
Gunturi põlised metsi mõõda
määhädalune häber on ehitnud.
Siit ja sealt järju täanaku pealt
wõis alla laugenidtu peale näga,
mis ainult teerjuht oli. Aga kui
kuzjed siigawusef lee weel kof
pufkas! Wiimaks panu üs' ammu-
gi igafetud leibus tänumeeles
hõistama: Tee, tee! kui ta wälke
ja waewaline, aga müüd ei pruuti-
nud enam tarta, et ekkifine wõi-
matif. Maelanikud too wad mäde-
dest oma ehitusepuud ja selle juu-
res on neil oma teerajafedel. Aga
kui pillawalt läiwad nad metlapu-
daga ümber? Siin raiuwad nad
juured puud maha, lahwawad eht
faewad tarwita awad tähd wälja,
lohitawad need enestega ühes al-
ja kofl muud jäiwad nad kor-
ristamatalt maha. Kui oli teera-
jate mitmes kofas mahajätud
puulatwadega ja riiguga seiwitit
finni pandud, et ainult roomates
all läbi peaks.

Wiimaks ometi lõppest mets ja
fage paljas Gunturi alumine jagu
ilmus kilmade ette. Oh misugune
waew ja suurepäraline ilu kofu-
wad sellega ühtlast! Diguse pärafit
oli mi metfarcis wäga õnnelikult
lopmud. Mitte üht ainust kurja
loomu ei õnnd ma terwel oma
reisi! siina jaanud. Mõige rohkem
korfina ma kofotiste madude eest,
kes kuitwade wäitehede all wäga
hästi wõifinwad warjul olla, ja
nendega oli terwe metfaalne tää-
betud.

All ofafefe juurde jõudes, kus
ma hommitul jalgu kufiin, panin
ennast wifuti faldale ja oletfin ta
peaegu kufwaks jõonud, kui leha
waene wastu oletks wõinud. Wa-
aegu ujum ma, et terwest maailmas
enam teifi hallikat ei ole, mille
fogane ja foe wesi nii hästi mait-
setks ja nõnda kofutaks nagu fin.
Oma sõbra tubata-faswataja juureft
hommifal tema hoolde jäctud jal-
ratast ära tines, palufin uuesti
jaua ja kui kofuteed aigafin, jöin
weel ferd hallita kalbul. Aga feel

Wõib loota, kuid siiski ainult wõit-
luse järele. Tõuse, ärta,
hõõsta, kes ja magab! Selleks on
täpsne põhjus.

Uigi paarilmeend aastat tagasi
oli juba siin rahwal nõuaks wõdetud
raamatukogu alustada. Aga et raama-
tuid kirjutoetaja wõlitud pidiwad
olema, siis jäi see mitte latti. Meie
praegune noorlugu, kes wabamalt
ajal terafemalt enese ämber waata-
ma hakkas, on enesest lunge tunnub
millegi muu ajalohafema järele,
kui priiajal kohusel kolbel istumise
ja käte rüpes hoibmine. Noore-
mehe ja nelud ähinewad, et udu
ja pilwi peletada — filmi selgitada.
Selleks asutatakse nad äärelittele
lugemist wäljalootawa seltsi „Wa-
badus“ kuhu eestikeelseid õppetilika
ja teadusilika raamatuid, ja lu-
skirjanudust muretselakse. Liikmete
arw on juba 50. Soowin ähtmeeli
ja wennaliliku läbiläimist uue seltsi
liikmete keskel.

—i— Kopei-Karaski. **Rahwa-
koosolek.** Pühap. 4. det. peeti
Karaski koolimajas teisi forda rah-
wa-koosolekut. Rahwast oli nõnda-
jama palju kui 27. now. Mõlematel
koosolekul peeti kineid rahwa
rõõumise, konstitutsiooni ja rahwaliku
wõlmitse-wiisi üle. 4. det. koosole-
kul andiwad skrootuse rahwa ase-
miku aru ja seletusi Tartus ära-
peetud koosolekute otiniste üle. Ära-
tetsi luges maata in. saabil Som-
mer Tartu seltside äleskustse ette ja
andis mõne seletuse Komisiooni koos-
oleku kohta. Rahwas soowis ka
aulas teatud otjusit kuulda saada.
Selles luges koolilõp. need rahwale
ette, milledega wäga rahul oidi.
Pärast katjus nim. saabil weel
Nõrgemuse asja harutada ja soe-
witas ettelõetud otjusit mitte tähele
panda. Selle järele tõusis rahutus.
Lõpuks rääkis kohap. saabil J.
Thaal aula otjusidest, luges „amb-
litud ja karpel“ ette ja soowitas
kattijemä ajutamist. 11. det. ot-
jusitas koosolek wõibimata „Iha-
maru“ kirjiti kinnipanemist nõuda.
Nõudelehele kirjutasiwad kõit meeste-
ja naisterahwad, 120 in., alla.

—ja. Luunja ja. 15. stp. tegi
wõltoogu otjusidest kaitse õdowahiti
palgata, kes kogufonna hooned,
j. o. kontori, magasiinid ja kooli-

maja ähes kõrwalkste hoonetega
peawad wõitima, ja nende wõlla
poolt tarwitatud sõjariistad laste-
moomaga osta. Ustafai tegi wõl-
toogu wõllawõnemeale kohuseks trüki-
tõõbid, nagu lasta, magasiin, ja teisi
raamatuid mitte enam tubermanagu-
walkituse trükiotafast osta, waid
kohalikest trükitõubades walmistada
lasta, sest et wõlmakstel hinnad
wõrdlemisil palju odawamad on.

*) **Wiljandisi. Rentel kinni** *)
Minewal nõdalil on rahwas kroonu-
hoituskafest raha wõlla wõttes
rentel kinnaks teinud. Et Riitaga
praegu ühendust pole, siis on rentel
kinni, sest et tal wõllaandmisteks
raha puudub ja paljud hoitule wan-
dub lummasi weel kätte tahawad
saada. Raagu usfelle lõõbud kuulu-
tufes teatatakse, asgab rentel tegewus
jälle, kui ühendus Riitaga jaltule
seatud. Reed, kes oma raha weel
kätte ei saanud, on ärewil, sest et nad
oma waewaga teenitud kopikutest
ilma wõiwad jääda.

*) **Wiljandimaalt. Rahwa-koos-
olekut**, mis eilafelst Punabes peeti,
halati igalpool ka maal pidama.
Rahwas katub sõnawabadust selleks
tarwitada, et oma elu ja olu aren-
bada ja parandada.

* **Puhja-ll'kasti. Suur rahwa-
koosolek** oli 11. det. ilista walla-
majas, kus Tartus peetud kongressi
otjusid läbi harutati ja wõttu wõeti,
mõnda juurde ilfades. 1) Ding-
tati wallamaks klasside peale ära
lagada, 1906. a. algades. Selle
toimeafatimiseks wõliti 9-llifmeline
komisjon. 2) Seati wahetõhus
teenitafate ja peremeeste wahel sisse.
3) Rahu alla määrati: Wõstid,
aurumafnad, kauplused ja tödfojad.
4) Kirjutõtjafaja ja kirjiti mafnad
maksmata jätta. 5) Wälje-ll'la
ja Suure-ll'la kirjiti 1 jaan 1906
kinni panda ja nende etemele the-
matad sisse seada. 6) Wälje-ll'la
mõksapõrajal kolapiiuit Wälje-ll'la
wetes ära krelba. 7) Koolitõtjafate
teste et kirjutada, et nad wõibimata
Kesti keele õpetuse koolis maksma
paneks. — Kõlmuus, kas naiste-
rahwad ka mafnu alla panda, jäteti
lahitiseks. Tagurkasi koosolekutele ei
olnud. Kord oli eeskujulil.

*) Sõnum on 10. stp. päewal kirjutu-
tud, aga alles 20. jõubis ta siia. Ol. t.

— ii — **Uue Suisevi**
walla-tõõfogu kaatis selle nimelise
mõisa omantku parun Kründeri üle
mitmed nõbudustel, milledest see jär-
gemist täita lubas: 1) Teetegemise
wõtab ta wõtatahkiiselt oia; kooli-
maand anwab ta wallale sentina
maksuta tarwitada, kui mõisa lun-
titub et ole wallafooli älesõpdamiseft osa
wõtama; 2) Wõitkõrwe kolapiiui-
mifeks wäljarntimise eest jääbud
rahast anwab ta poole wallale; 4)
talurmanitub saawad jagipidamise-
dignale.

Sangasteft. Walgast saadeti siia
umbes 600 ratta-fõdatid, kes 15
ja 16. stp. wallaelanikkudeft kirj
lasteriistad ära wõtsiwad ja ühe-
la inimeft kinni wõtsiwad. Walla-
elanikkud sunnitad tunnistama, kes
walla-omafalilistule tomitte liitmed
ja muudu tähtsamad ifskud on. Hir-
mu pärast on mitmed naisterahwad
nõudafte soowit täinud. Karfanku-
de faatmise põhjufeks peatasse wa-
letelegramant Tartusse faatmist,
mitte järele Sangaste mõis tuhat
tehtud pidanud olema.

Pihapääwal 11. det. kälfawad
„ill lan postifakes mõiwas walitfejale
nõudmist ette wõnemas, aga mitte
nõdlat rüüstamas. Mõnd nõud-
mist, näitufeks pun- ja haonõudmist,
peeti tingimata tarwitufeks, sest
Sangasteft ei saanud puib mingi
hiana eest, hagu aga mõnikord wä-
ga talli rahaga. Nüüd ei saa
naabri-walibadest fa enam puib
osta, sest et need wõderastele ei
müü. Sellepärast pidiwad sangas-
talased fõs tahes wõit tahtmata pa-
raga hinna eest puumüümist nõud-
ma.

Tuleriistade otksimisel kinniti-
bud ifskud olla 16. stp. õduti San-
gaste jaama wõbud, kust nad Pe-
terburifise faad tud. Nendest on 4
fõhapidajat, 1 koolilõp. 1 farjamõ-
ja-rentnik, 1 põllutõõime, 1 saana-
mees ja 1 pagar. Praegu on wal
hirmus ja ärewufes. Nõdremu we-
rega naisterahwafest on paljud
rakfetti haigeks jääbud.

Sangastlane.

Pudnasti. 29. now. oli siin
nduufogu ees wallakirjutaja wõl-
mine. Kohatõhjaid oli dige roh-
kusti ilmanud, fa laugelst. Wõliti
hr. A. Sopp. Raagu kuulda, et olla

kommissar teha aga ametisse kinnitunud.

Arwus on kinnipool suur. Inimemed tunnewad, et elu enam harjunud rahades ebas ei lähe. Midaagi loomul unil on oodata, aga mida just, see on paljude ees meel udu sees. Mele ootame ajalehti suure põnemusega. Rude küned on nüüd hoopis teifi laabi, kui nad midu a a eest olinwad. Rüd wrautawad meid, aga kätt ei tea kinklaste, milleks nimelt. Mele saame aru, et wana lorda kõrwale tabetaski-heita, kõlpe uue atusele teada. Psljud on aga wana korraga naqu kottu taswanud, nii et nad sellest emale näha ei suuda. Naast-madalast on õpetatud wanaft korral laqu pidama, aga nüüd näibatasse enamatse isalpoolst, et ta mitte õige ei ole ja et midari poremat tarwis läheb. Rüge-äärarwad on pastorid wendudepäädmist kulla mõistur. Rüd sel-tawad, et wanafe wastuleismine päris taadana löö olla, mis ennaft ajalehtede läbi-awolada. Nandad tulla igatähse auustada ja nende idna kuu'da Ruiduqit teidba ta inimeft, kes nendele seletustega nõuus on ja läbirikiti pandes õhtawad: "Teieft, ilm on hufas!"

X. Saaremaaft. Karja kühkonnast. Saaremaa rahwas hatwab waimsilist ärkama. Sin ümbruses peawad inimefed koosolekuid ja harutawad praeguse aja siindmist. Talumaade-omanikuft ja rentnikud otinistawad niitana maakonna-mafku mitte maksta, kui löhki'del selle mafku maksjatel õhesugune õigus on selle mafsuraha lootamise ja tarwitamise üle otustada. Teetegemise-kohtusined otinistatse niitana täitnada jätta, kui see kohtusis kõiki'de miade peale maafuuruse lätele õigesti ära on jrotatade. Mäneld koosolekulat nõutasse, et ja maarikud ja kauplus- teetegemise-kohtusistest oja peakwab wõtma.

Siniete rüüli-mõistate talumaad on suuremat jastit kätt alles müüwata. Talumaade-rentnikud nõudwad mõisaomaniku'delt, et talud saakswad ilma ajawõteteta kobe nendele ära müüdü, älerikkise teaduse andmise teel ärataseeritud

binna eest — mitte ka'itmaast, kui kinked kroonuwaldate talumaad ära on müüdü — nii et õstuhind aast-aastalt protsendi näol mõisaomanikule riig-rentei läbi kätte laats maksetud. Reed ja muud sellesse asjasse puutuwad nõudmised, waqu mõltsamaade kätte liidetud talumaade taqaft-andmine, talumaade peal olewate ehitu-te ja raubwara ja taswama mefta rentnikkude omaniku'seks tunnistamine, antaste harilikult, kirjalikult rentnikkude allkiridega mõisa omanikkudele kätte.

Kui 1873 mõisa talumaade rentnikud 28 novembril s. a. tar-nale nõudmusega mõisasse ilmuftiwad ja mõltsaomaniku pojale, — kes mõiat walitied, oma nõudmised ette panuwad, sai mitmanne — G. v. Sengbusch — nii äritatutis, et ta põneft rewolwri tõmbas ja kumekonna laenuid oma rentnikkude peale mõltsa paugutas. Käts meft laiwad kobe surma, üts sai surmawalt haawatud — suri kots põewa päraft teha ära — ja kolm näl weli on kerästi haawatud. Mõisnik oleks eht weelgi puurtanud, aga mehed, kelledeft mõned waheralt tsikwad ligal-leiswast haahunikust kätte oltwad haaranud, löiwad tal rewolwri kätt mada, kus juures ta G. v. Sengbusch peast ja kätt haawatud sai.

Surma-laauud mehed paigutatid 3. deti Pilla õigeusu kiriku lurnu-aias õhtesse hauda. Nad oltwad kätt worajas meheas — 30 aastat ümber — ja igauht jät name 2. wdi 3. laplega leinama.

Et rahmas mõisnikkudele mitme-sugulised nõudmist on awaldama hakanud, siis tuli Saaremaa talu-rahwa-asjade kommissar neid rahus-tama, manites saunaitnikult odmeta kuni armulist riigwauitius nende seisuksoda parandab, sest talurahwas olla wauitkul alati sõdame ligdal me.; aga rahwas ei waldanem kommissari ja nmetab teba mõisnikkude adwoladite ja tsib, et kus ta siis oli, kui talurahwas ralle oma puuduft ja raskust taabamas kätis; müüd, kus mõisnikud häädgealt töstawad, on ta kobe plaitis. Talumehed panewad kommissarile ette neid nõudmist, mis nad mõisnikkudele ette pannud, ära kinnitada — õigeteft tunnistada, —

uraku ta reuikoutraktsid ära on kinnitanud, kus mõisnikkude poolt pealepanitud rõhuru rent ta muud rufinwad tingimised rentnikkudele tacla on aetud.

29. novembril kättiwad talu-mehed, kes kommissari kätte kula-miseks kottu oltwad kutsutud, kommissari Peift wallamaia saali toobile ja leintele komet pidama ja kättiwad rontais ja puuast liya kandes Karja mõisa due — eemal-ki-jelbud mõrfitutadõ plaitse, kus nendest paar meeft kuitawaid kometid pidawad. Nüü, et mõisa peab lanagunete raitstele ja lastele igauhele iga aasta — aakstele kuni surmani, aga lastele kuni täiealkseft saamifent — 100 rubla abiraha andma. — Politeft nõudmise wale andis mõltsaomanik K. v. Sengbusch tapetate matimeks aiinult 10 rubla.

Njal õõel walqistawad suured tulekannad taemaalust. Enamaste põlewad mõiate heina- ja põhu-üüüd. Pilema-üüütajaid ei ole kinnajoni kätte saadud, kellepärast on wõimata otustada, kas hooned talurahwa poolt kättemaksufe-tuhtinas wdi mõisnikkude poolt rahwa tahtustamimeks põlema süüdatatse. Kõõft mõisate majad ja põlta- ja beinamaa jaadused on tuleõnnetuste wastu kinnitatud. Karja kühkonnas on kinnajoni ligi 20 jarnast põlemist tänawu aastal otuud.

-f. Muhumaast. Mõhu saare rahwas, kes kinnajoni kui kõõgife lahukoleja suureft ja kõõgwaft poltiteistest lihtumiseft, mis kogu Wenemaa pinda wanutama paneb, midagi ei nõudmaksama, on müüd kui hiljaste-äänand unuiga ärewuses, et kuidas teifi, kedas wabaduse-wõolud juba laugemate kannud on, weel kätte saada.

Suunam Tartusse rahwaafemil-tude kottufusamifist leidis sin ta tätepanemifist; rahwahulgast waliti mõlemate waldade, see on Hüllama ja Mõhu-Saure walla peale kotta kolm saadikut, kes siis rahma poolt Tartu koosolekule laadeti.

Peale saadikute tagasiõudmise, kes rahwale, teba wallamaade juurde kottu kutsuti, älemaakiffel koosolekul otustatud punktid teada

andkivad, näis rahwa üle ka wabaduseta olewat. Kuidas teie otinistid loikid neid pun-did tingimata ära ja ei misli asjas "Suuremaa" luugwendadest taha jääwa, waid kuulal sammul eadalt see on wabaduse poole, as-tuda.

— Döfel wastu 1. detf. oli sin suur tulekahju, mille sarnast sin harwa enne on juhtunud. Maha põletiwad Hellama kaupmehe M. Mäkipuu puu ja köit korwatooned, wäliselõuwaista M. L. ait, Hellama dije-utu kshelennafootimaja ja koolimaade-rentimaja reh-maja, kokku seitse katuselust. Rohju tuurus arwatakse mitme tuhanda rubla peale. Tuli arwatakse jäätatud olewat.

×× Kowidisk. 11. detsember. I lahkus siit il naki Kowidiska digesku kooliõpetaja Tartwa, kes sin laua ametis oli. Rahmuud ei jää mitte äkki ta abitaasa teinama, waid t. w. r. ümberkõndne rahwas Tartwa oli mees, kes hariduslises wälismaa laiale laetada. — Mitte ü'li kooli-õpe-tul, w. id ka rahwa paosit aratasa oma lahte läbitäimise ja teilewale edenda-mise pärast luugwendamist. — Mat-tus oli 15 detsembril, millest oli: ametiwendi, kaswandikka ja rahwasi oia wõitis.

Rahu tema põrnatle!

— Tallina maal olla "New Zeit." teate järele peale 70. wõi 75. lõhsumist ju. are wõerud. Paljudes kohtades on wiinatööd ja ka mõhaheraste elumajad maha põletatud. Mäsiuised teha seba mõttega sõjawäge Tallinnast male suadida tulema, ni et linnas pea-wõitlust toime panda saaks.

— Tallinnasse on suur-tükkil wõidud. Andral-fuberneril pööt on kumbeuised määrused wäl-ja kuulutatud, et nädaliteks enam Lu-ueli inimes fook ei toigi läia, elan-ikud ei toigi teila 7. õhtu teila 6. homm. korrerist wälja tulla, jelle aja jooksul peawad kõik wõrawad ja laigud sinul olema, lõhke-paot plahkeb ei toigi valmistada ega hõrpa.

— Wene te. tel. teatad Tall-inna n. 19. detf. Teleskoopi ähenous on järele teatud. Mas-sa-jat-jalgad on laiale aetud. Da-

palju furnuid ja haan-watuid.

— Lätti wabarill. Wene rah-wuslikke ja mitmed wäljamaa abe-leh-d tõendawad, et lätlaste Bene-maa ait lahti liida tahta woi wähe-malt, et ainult Wene ülemwõitlus jättis.

Wini aiaste "Die Zeit." järele on Lätti liikumise juba anaru alga-nud, siigi 30 aastat tagasi. Kõite loomud see liikumine ainult kultu-urail loomu. Sellega olla kultu-urafine ollus loomad, mis Lätti lii-kumisele rahvuslike, poliitilise ja ühiskelilise loomu annud. Maa-nduslikul olulord olla lätlast teel, sellest kolmveerandi suurt ma-ouduust tuuda ja kes suurtud olla Sõima parumite juures aronafatena teinima, kshutuse abil tähsalt pa-ranemud.

Mäsiuised lätlaste astuda kind-sa-ete oma aja lõpulku tõrdami-ni: si-le. Kui teha tähele panna mis niidil maal liinud. Sis wõida sellest niust aru saada. Teaditult olla suuremas osas Witti luber-majades Wene wõitlus oti-as. Mita olla lätlaste käes. Ühesti mitmeid wabarillid jõudud ulatada 80-tuhande hässi sõjariistis mehe-ri, selledest 20 tuhat püüdi hoida 60 tuhat aua seestmist teenistust tolmutada. Lätlaste maal olla kir-ime-humertitid ja kshutõõritid. Mä-si-ujate käes olla 150 Silla mõfald 3. klassed wõgenenud maali pea-kõit ära. Sõawite ja mäsiuajate lootused tõusta 800—900 inimese peale.

— Sõjawäed tungiwad lätlaste peale lahel — Wita ja Dwinski — wõit. And-ral Sõlloqas on 18. detf. Mitto jõudnud. Riias on suurtükkil wägi ja kuulipreidid plahkete waimis teatud. Dwinski ja Riia wägel on raudteel liikumine alanud.

— "Birch Wod." loowad wälja-wõetud äreli eakirjal W o i k w o s i n u d n a s t e üle. Kiril on 12 detf. kirjutatud.

6 detsembril päewal pihas Mõitwa kindral-fuberner Mõitwa-kona kaadikud wastu wõttes oma kumud hõne. Sellekama päewa õhtul oli "Berch Potistas" tõduste kaadikute nõuafoga oti-as, iteuidõne

politilise fireigi kohta, mis 7. detf. kell 12 pidi algama, ära trükitud ja kshete selle järele admiral Dabas-sioni före wäl wõtte.

Kindral-fuberner juures käinud kshatonna liinud teatawad, et admiral Dabassow weel järgmised sõnad ütelnud: "Kuni weel sõna ülemwõitluse, mille asemil mina olen, olemas on, wõodafie igakõs, kes se da natswaks ei tunnistu, äle 8. Ma tsiu n mäsü juurtega wälja. Mui on suured wõitlused. Ma kshatnan teke se da mitte ära unustada."

7. detsembril hakkas kõik kri-istafepi näitamine peal fireitima, wõritud, raudteed, elefer, unistie-ramteid kella kolmest peale pumbi wõitlusite pumbafel ja wõidib linn, mida 8. detf. kaadil enam awatud pole.

Uhes sellega hakkawad mitinud peale, mis sõjariistis mäsüle kuti-ude otinustega lõppeawad.

Tähsiste kaadikute nõuafoga pihas Tiederi kooli kshoketud ja juhtid it tegemisele walmistatid.

Siin tult werite kshatnanu efi-mene etendus. Suurid li-kuid muutawad suurema oia hõoneft wõremeteks; pommid, mida ümber-põratamad, mis'afawad, leigwad sõjawäele tähtsast kahju. Rewol-utionärid ei annud kaks päewa aega alla, kuni sõjawäed eemate kshutid ja ümberpõratamad wälja peafeda wõikwad, mja terweksjäänud oia wõitluse te kum arude läbi, mida suuriid kaadil kshatnand.

10 detsembril kell 9 hommiku kshas Mõitwa sõjawäes pumase wõndega Tveri unistafise, kshu säreli kshutafuberner mja ära ja admiral Dabassow wõnagi wõitua. Tõdi teie kaadell Tveri drajanite wälja wõitud, ksh sõjariistis nashinikud wõitlud umbel sõa-estud käsi ära. Suis teati rewol-utionäridel, kes juba Tveri unistafise otiwad jõudnud, suurtüki õägi wõitud. Üksmata fireituga tekkis-wad kshuudud kshitumise unistia-willu Kshkumaja, Kshkwenstaja, Segurata, ksh fireituga nende ksharude peal ja Seguraja oti-wid ü's unistafise wõitluse ja kasfatafistuste rida. Pishokel, re-

Veel.

Dr. Wilhem Hoffert andisjuht. 8

" Kui Lord Torringsby Oxfordi koju tuli, leidis ta oma suureks imeksamieliks arsti ja ämmaemanda Torringsby Halli ja kanale, lastult äratama ootamise järele tõi viimane pojakese tema juurde. Ta sõda kiusus rõdnu pärast lõhutama. Kirjeldamata õnnelundmuseks waatas ta selle õrna olewuse peale. Nii wäike, nii jõuetu kui ta ka oli, aga ta oli tema poeg! To esimene, ta püüdnud! Sellel tähtsal silmapilgul oli kõik muu kõrwaline of. Loneat'i saar ihes oma salabusega ka ifegi sündinud juurde kallistatud ema et äratanud Frant'i filmis rõhken tähelepäramist. kui see wõlutene.

Nüüd tuli tohter tema juurde, pigistas ta käit ja kõneles wõrd tõsiseit: "Hõlde teha hästi, lord! ja Jumal ise kaitses teid, ta sündimine oli raske. Ta on oma ema esimene poeg ja, nagu ma kardan, jääb ta ka viimaseks."

Ja tõesti, Geonore oli wõga palju kannatanud. Rahwatanult ja sõnalauksumata oli ta püewade kaupa sängis, et wõstunud Frant'i täismõtte peale, waid waatas ainult häleba pilguga ta otja.

Ja ta siis, kui ta terweks sai, oli ta imeilul wiisil kurb ja sõnata. Nii õrnalt kui ka Frant' igapidi ta eest hoolitses, et wõinud ta asja tõsisi põhjusti ometi aimata. Septembri kuus saadit ei olnud ta õhtimaal kätunud ega ta fealt mingid teateid saanud. Tracy pidi wõistama ja tema suurem hool pidi ka Lucy loobimisele tõdete-tegemine olema. Geonore ise oli liia udke ja ühtlasi ta n'isane, et ta selle üle läbiräädmist ette wõtta oieks tahtnud. Nüüd ootas ta, et ta mees, kes nüüd ta lapse isa on ja kes ta kannatamisi selle sündmuse juures näinud, nüüd digtaselt ja wabatahtlitsalt talle oma endiseid pattusi pihtima saab. Frant' aga pidas abitaasa kurbda meeleolu haiguse tagajärjeks ja ei julgunud ta rõdnu- ja meele tagaastulekut enne kewadet loota.

Wahetajal katjus ta igal wiisil teid rõomustada. Ta andis talle rõdu, ta ija sita kutsuda wdi was-

talisel korral pakkis ta ennaft ja laatsiaks, kui abitaasjal tahtmist oieks tema juurde minna. Siis andis ta rõdnu, talweks soojalemaale reitida, aga mingi soow ei leidnud heakskiitmist. Ta naine raputas pead ja ei wõstunud. "Ma olen jõuetu. Ma olen lõdge-paremine sin, kus ma praegu olen. Kõigu on mulle tarwis, raha ja — äkkolekut."

Wõga harwa lastis lady Torringsby küalalisi enese juurde. Sõmu rikkute ja hilguse järele näis temast kadunud olewat ja lapsepõlwe wali, kombelit koswalaus oma mõduga oieks uueksul omale troosti. Kõitjused palweraamatud ja fanaatilised uuepõlwe- kirjad oliwad ta lugemise- laual.

Õndawilsi ei leidnud lord Torringsby ometi abielust mitte leda õnne ja rõdnu, millest ta unista- nud, aga ta lootis, et need tume- bad pilwed ometi pea faowad ja rõdnuks päikese patste lord jälle nähtawale tuleb. Nii kaua katjus ta isana oma lapse juures õnnelil olla.

Ometi ei olnud ka siingi ta rõdnu pübas ja täielit. Wäikene Arch'ald oli kibur ja haiglane laps. Teid wannitati weini tees, ta leda salwiti kallil rohtudega ja teid loitis elawa waimuline disewa terwitsega imeta- ta, aga kõigest sellest hoolimata ei muutunud ta närtsinud liikmed ümarguiseks ega ta kollane pale uunaleks. Ta ei nutand mitte paju- tu. Tundide kaupa wõis ta rahul- lult lameda ja oma lätetä fima- dega oma imestawa ija peale wah- tida, selle sündmuse kurb aimous teffis.

Sellel kural ajal oli Lucy ma käästjanna ja Tracy lordi enese ainuene seistiline. Tracy oostas iaa juhumiist digel wiisil tarwitada. Ta wõis homuulust õhtuni wahet- pidamata lohiseda ja tema lohisemisel oli ifka ja alat' mibagi ise- äralitku ja huwitawat juures, nõndet ei Frant' il milkafti ta sõnabest himu tait ei saanud. Ta teadis jalku näitust immedest ette tuua, kes sündimist kiburad olnud, aga wõga wanaks elanud. Heärants olnud tal üks sõber, kes nüüd Peeterburis elada, kes euneeaga imale uunand, leda puuwillade tees sooja abju peal hoitud, aga pärast

olnud see mees ometi leba kui ka waimu poolest tõdine kangelane. "Et ta pead põhema poole peale länku hotab, see ei riku ta kuigi palju mehe ilu." — "Mis Geonore- kesse puutub, siis tea, et naised arandõhmata on. Ta saab terweks, müütub jälle disemaks roofiofiaks nagu ennegi. Eimene nurgawoodi pole ometi sellegi lapsemäng! Enamaste on abielu õitset eimene emast, teine ifast ja kolmas jälle emast. Saatases on teine igapidi kõige täielikum olewus. Mis ar- stisse ja tema tumeda ettekuuluta- miselisse puutub, siis on see kõik tähi puru. Kad ei tea estfeks mi- bage ja teieks tahawad nad enib asjata tähtsaks teha. Si, mu arma- mas onupoeg," lõpetas lord Tracy oma lohisemist, "kõit kotta wõetud, ei hirmata su abielu ja selle nõn- dandmetatud pilwised püewad mind iuguti, lebasama tegemist, mis ja teinud oled. Kõdige-wiimane aeg selleks on ka minule täite tulnud. Nõne ridin ma ära minna lastma, aga Maude on tõesti ilus tütar- laps. Kuidas on, teie tantfite ometi mõlemad mu pulmas, niipästi üna kui ka lady Geonore?"

Frant kuuldas ahnult poole kõr- waga ta lohisemist ja naeratas wahete-wahel selle peale ja katjus teid nõstuda, mida ta soowis. Troosti leidis ta üksnes uurimis- sest. Loneat' ei unustanud ta ära. Kõi oli Oxfordis õpetatud profes- soritega mitmeinguste teadusite täismuste üle waieldud ja need ei unustanud mitte wõhe, mibinguste külanõstega lord Torringsby tege- mist tees. Kõdigist sellest oli huul uurimise-materjalit kottu kogunud ja selle tõd siise tahtis ta nüüd oma kurbtuft ära uputada. Ta istus igapäew oma raama:utogus ja korraldas oma uurimise-mater- jali. Niitwisti hiitlis kurb taw mõõ- oa.

Staksteistkinnus peatüft.

Oli tore lewabinde hommit. Torringsby Halli palestik oli walmsis rõhelist juueteube selga tõmbama. Rõored lehefeted püftiwad oma peakefed lõdtenud urwa teest waja. Maal oli iohyuta wihma läbi wars- teks saanud ja päikese heledad tit- red õitstiwad omale teed, et õhu-

lühidalt, sest et ma halge olen." "Teie kõrgeamaste lubaga — ja et aega wähe, kus ilma e sõneta," ütles hr Geoffroy. Siis wõttuud arimees sat oma as-aga hästi toime. Ta tungustas kuidas hr. Tracy ta tütre Maude'ga wastastiski armujutust wasta ja temal ülla ainult üks muist selle ühenduse wastu ja nimelt hr. Tracy warandusline findulietta. Ise Tema pida-ara oma kohuleks l'arile enesel; fui peresõnana peale, koife jeda falgamata tead: anda.

"Teil on õigus," wistas lord Torringsby wähem kahtlemat fui enne. "Oige selle p'rafi üsina ilma muureta mu amas naaber. W'istefi taab mu omu-poa tülemätus wäga rikkaks meheks — Torringsby Halli ja loige, mis selle päraat on, omantfuts. Aga ta praegu ei ole ta waene mees. Sta-wa pealt ei tunne ma tema rahalist feiju füll mitte, aga selle- peale mõin teile oma sõna anda, et tal mitte tühiste summadega e-da-pidi tegemist ei ja olema."

Sir Geoffroy oli wäga rõõmus, et labiraaumina nii heade tag- järgedega lõppes; lord aga lasks fohje Tracy enese juu-de fufjuda. "Parem on ahi ühetooraga labi tcha," mõttes ta theenis, müüd foite oma wammujõudu tofku wõites.

Nagu haridulit ukka, ei lofkuud Tracy fana enie jarele oobata. "Daa-poa" kõneles f'raut nüüd wa- ja naerutõflega, "nagu ma ije nüüd feigeitu ära näen olen ma oma fohuste toimeife juures hoolet- tu oõnd, ilma et ma sellelabi- faju oieks jaatund, eif jeda juft tahtund. Aga mispärast ei tuletat- und ta ju ammu mu fohust mille meelde? Mispärast ei raatund ja aawatulit foite waija? Mispafju wafubufi olen ma omelt ära teent- nud."

Tracy oli nagu näha, natukene fe-gane ja ei jaanud nää-awo-ve lord: lõneft täiefti aru. (Lõpu miehe.)

Uuemad jõunmed.

— Muueemite fõhufe Tertu gruppe nimen. proom. Jarofzfu all- tõfuga, wa nait e päewade tees üt- loõus protest Tartu taitewene te- gawu me 12. fip. uies loõõnu ja nõudmine, et fe taitewagt oma

tegemuse lõpeta's, feft et ta e la- nifudele korbetaw on.

— Tartus on riigi-foim'afsa 21. detfm. fimi 8. jaanuarini fimi — pro-juufite wõljaarwamie päraft.

— Jekaterinoslawi kubermana- gifi B'fmu'it teatatafe, et feal rewo- lutionaride ja fohwaite wägel ühes rannete-jaamas 6 t u n d i w ä t - t a w wõ t i l l u s o l u u d, mille juures rewo- lutionaridefti 300 me- m e l t ja fohwaiteft 3 furma- jaõõnd. Siawatund on tuhanded. Re-wo- lutionaride fäeft on hull tojaruue ära wõetud.

— Üst rewo- lutionaride wafu on hult fojawäge faadetud ja fa- oetate f'roõõnunnat ja merewäge.

— N a n d i e e d e f o h t a on ero- l'raatund määrud waija "ululand, mis wäga wofjuud fari- fufit määrawa" ja rannete-üf- m e t l e f u u r e w o l l i a n n a w a d. M e - ä r a t i a e f o m i t t e, f e l l e f a t t e r a n d t e e w o l l u k a n n e t ä g e b, wõd neid, fees ta ettefufitufi ei taida. fimi 3-fuulife fanniolefu wõd 500. rbl. fufatrafapiga farietada. S'etufi- toimepanemife afal wõib neid, fufid f'õhufitefufite, f'raut panda. Re- w o - l u t i o n a r i d o e j a d a n i a f t e n e i s f o y t a d e s, f u s n o n d u m e t a t u d e r a f a - l u t i n e w a t u u s m a ' s t a p a n u d, w a f a f o h t f a t t e f a r i e t a d a.

— Nias on loõõne- falf Bro- w o o n i t u w a d r i t u s 11 d r a g u n i t u r m a n a d ja 14 p a n a w a n n u d, f a n t e - m a t o l a r a f t - o t i. Tõõ- i f e f t e i n e - t e f t o n 8 l a n g - n a d. N a d a n d i w a d o m a j o h a t a j a d u t e s j a e n t o a l l a, f u t a a d j a - a - w ä g e d e f t i m u d e r p i r a t i D r a g u n i d (r a f i a - j o d a t u d) o l i w a d w a b i t a f o t e t e s w a d r i t u r n u m d e f t e p a t j a t a n u d.

— Wõfwas on wõitlus lõp- nud.

— Waresawif, 20 detf. Pinnõs on rajant.

— Tomf'fi, 15. detf. Pafjud ärid lõpetawad fufi-õst oma tege- mufe. P'fundeft fofjudeft Siberis fufid fona-õneid fufel wifil raha p'antafufi waf-jawõtmifef.

Wastutaw toimetaja M. Koppel.

Wõljaandja R. Koppel.

F'ufitund R. Koppeli trufifofas, Tartus.

Wõlkwere walda korwitatafe walla- ja fohufufiriutajad,

fellej'arast fufitufite need fandi- bafid, fees 25 a wanoa ja fellel fellefobafed tammufufed ette näidata on, 30 detfem. 1905 a. tell 10 hom. Wõlkwere walla wõlfoag ette wafutufe. Pafk on walla- wafitufite fufjutufe eest 400 rubla ja fohufufitufe eest 200 rubla, wõl- juupude- aed ja rofitem wafutamaa põldu.

M. wallawannem J. Tomberg. Fufjutaja J. Saugas.

Waaflawa fofufite iefi "P'etufe" majas * fefimifel fõulufupäl *

26. detfem. 1905 a. wõlkwere- a n g :

„M a a“

Kurbwäng 5. wafufes.

Fafatus tell 7 õhtul.

F'letite fimmad: tofifid 80 fop., 1 pl. 30 fop., 11 pl. 35 fop., 11 pl. 25 fop.

F'arast t a n t s.

Tantuf-piletite fimmad: meefter 20 fop. naitser, 10 fop.

Cefte f e i t u s.

Talufõht „Annimaa“

Are wallas, Pärnumaal,

145 wafam. fapan. juur, on 7 jaanuaril 1906 a. tella 10 hom. Wõlhandis, rohu- fohufõge juures, enamu- fufimifefel meha. Pafkamine algab 3000. rub. peale. Fõhtu p'rifitam. M. Andrefon.

C. J. Thomfoni

kaubandufe- f o o l

kroonu õigufitega.

Kõõtija. — Tartus, Alfefandri uul. 28.

Wastuwõtmife efaant 1. 11. ettewafmif- tamite H. ja J. Special f'afif 9. ja 10. jaan. tell 10. Ülesandmine õripõew. tell 11—1.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на безцензурную общественно-политическую газету

75 к.	„НЕДЕЛЬЯ“	8 р. въ годъ 25 к. мѣсяцъ.
за ¼ года.		

со 104 научными и литературными иллюстр. маленькими книжками „Недѣли.“

„Недѣля“ имѣетъ въ виду преимущественно интересъ провинціи и главнымъ образомъ народную интеллигенцію — сельскаго учителя, врача, священника, фельдшера, волостного писаря, помѣщика, развитою крестьянина, фабричнаго рабочаго — вообще всю ту, естественно, передовую часть провинціальной интеллигенціи, которая нуждается въ прогрессивномъ, истинно-демократическомъ органѣ, не можетъ удовлетвориться такими изданіями, какъ „Родина“, „Дружескія Рѣчи“, „Родная Рѣчь“, Рус. Чтеніе“ и др.

Служитъ интересамъ провинціи, защита личности, ея правъ и достоинства, слабago противъ свѣрнаго, поддержка общественной самодѣятельности, борьба съ темными силами жизни, удовлетвореніе естественному стремленію къ свѣту, знанію и правдѣ, — вотъ задачи „Недѣля“.

Иди навстрѣчу всѣмъ сознаваемой теперь необходимости учиться, учиться всѣмъ и каждому, мы нашли нужнымъ расширить „Недѣлю“, давая къ ней по два еженедѣльных иллюстрированныхъ приложенія, маленькія книжки „Недѣли“, которыхъ въ годъ будетъ 104, (болѣе 1000 страницъ) по слѣдующимъ девяти отдѣламъ:

- 1) Народъ и государство: Отдѣлъ общественный, народн. образов., налоги, государств. бюджетъ, политическія партіи и пр.
- 2) Законъ и Правда: Статьи, юридически совѣты и отвѣты на вопросы, разъясненіе законовъ и пр.
- 3) Чему учить насъ Исторія: Исторія всемірная и русская.
- 4) На Досугѣ: Разказы, стиховоренія, очерки.
- 5) Естествознаніе и Землевѣдѣніе: Природовѣдѣніе, астрономія, географія, зоологія.
- 6) Здоровье Семьи и Дедевні: Медицина, гигиена и ветеринарія.
- 7) Сельское Хозяйство: Статьи по практическому сельскому хозяйству и его отраслямъ.
- 8) Кустарные Промыслы: Свѣдѣнія по ремесламъ, о прибыльныхъ предриятіяхъ, средствахъ увеличенія холода.
- 9) Взаимопомощь.

Всѣ приложенія съ рисунками.

Подписная дѣна 3 р. въ годъ (вмѣстѣ „Вѣстникомъ Знанія“ 11 р) 75 к. за ¼ года, 25 к. въ мѣсяцъ, 3 р. 50 к. за 14 мѣсяцевъ. За границу 5 р. Подписной годъ съ 1 ноября. Адресъ редакція: С.-Петербургъ, Невскій пр., № 47. Подробн. объявл. бесплатно.

Редакторъ-издатель „Вѣстника Знанія“, „Недѣли“ и „Научной Библиотекки.“ В. БИТНЕРЪ.

10. jaanuaril 1906 a. kell 11 e. l. on kirjutan mullamaist mõistogu ees hõlmita walla

kirjutaja

w o a l i m t u e . P a l l t o a n t e p p i m i s t e e t . K o h a o m i s e j e d p o l m a t t a j e l l e k o h a l e b t u n n i s t u f e b e t t e n ä h t a b a .

Wallawonen K Wsiburg.
Kirjutaja D. Zirnaßf.

Wäljamüü.

W ü ü a l l e kaalud ja mõõid, lma-
teemne klaprib, tuulamisemeesfid, wantrid,
üks motor 2½ hob jõuulne, hind 100 rbl;
üks walia ¼, hobufe jõuulne, hind 35 rbl.
ja üks flawer 75 rbl., ära

Kaupmees Karl Glabe,
W ä r n u s .

Teatame Pühia kihelkonna Ingeiatele, et
Olewiin tekkimisi Puhja postimees
br. J. Lesi wõstu wõtab.
Olewiin talitus.

Rohumaalt laabudes ja wäeteenistujeste
asudes jätame teiti sugulast, idpru ja
tuntawaid

Jumalaga!

August Räsfil ja
Karl Saug.

Peremehe haiguse pärast on

Piiri talu

Wõib wallas wõija rentiba eht müüa.